

Hétfői

Friss Újság

Felelős szerkesztő:

Dr. Gara Ernő

(független politikai hetilap)

Telefon 304. Szerkesztőség
és kiadóhivatal Str. Mihai
Viteazul (Rákóczi-u.) 16. sz

Csakis

demokratikus szellemben újulhat és erősödhet az erdélyi magyar szervezkedés — ezt mondotta Debrecezy István, amikor az ebben a kérdésben való pártállása iránt érdeklődtünk. Nem személyi differenciák, nem klikkrendszerek, nem hatalmi torzalkodások szerint kell állásfoglalni a magyarpárti mozgalmakban: sőt arra kell törekedni, hogy a magyarság létérdekében mindezek a nehézségek lehangolóddjanak — Egy szelekció azonban szükséges: a demokratikus kiválasztódás. És meg is magyarázta Debrecezy István, aki új biztató csillagnak jött a szomorú szatmári ugar felé: el sem képzelhető más képen a kisebbségi jogokért való eredményes harc, mint egy olyan program keretén belül, amely minden vonatkozásában a legszélesebb jogkiterjesztést hangoztatja. Ezért szükséges az erdélyi magyar pártjaiban a demokratikus irányzat, mert sokkal könnyebb, becsületesebb és célravezetőbb jogokat követelni akkor, amikor minden tekintetben a széles néprétegek, jogáért, igazáért harcolunk. Ez a szükség-szerű parancs megmutatja a szervezkedésünk útját; az erdélyi magyar párt csakis demokratikus szellemben élhet.

Három hónapra visszavették a postásokat és a máriól holnapra könyörtelenül kenyértelenségbe rugott postások ellenkezés nélkül, sőt örömmel fogadták az ideiglenesen negyedévre biztosított új kenyert. Három nap alatt kiderült, hogy a régi postások nélkülözhetetlenek: három napig szünetelt a levél kézbesítés, három nap alatt, aki eddig nem tudta, megláthatta, hogy milyen fontos munkát teljesítenek ezek az emberek, akik maguk is észbe kaphattak a három nap alatt és valami büszke öntudat féle érzés tölthette volna el lelküket és ez az érzés azt diktálta volna: most már nem megyünk vissza, csak azért sem addig amíg sok esztendei szolgálat után nem biztosítja nekünk a jövőt az az állam, amelynek dolgozunk, amelynek nélkülözhetetlenek vagyunk — és mi történt? A postások szerény

alázattal, minden feltétel nélkül elfogadták a háromhónapos föltételes életmentést, nyoma sem volt bennük a dacnak, a büszke öntudatnak, alázatosan járomba hajlottak a kenyérért

— a családjuk kenyéréért. Vajon három hónap múlva akad-e egy olyan gonosz lélek, aki ezeket szegény postásokat egy tollvonással ismét a kenyértelenségbe tül? ...

Kisebbségek a közigazgatásban.

Bratianu miniszterelnök indítványa a kisebbségi nyelv használatáról a helyi adminisztrációban.

(Bucuresti, április 5.) A szenátus ülésén Bratianu Jonel miniszterelnök a közigazgatási reformjavaslat tárgyalása során igen jelentős javaslatot tett a kisebbségi nyelveknek a hivatalos életben való használatára. A miniszterelnök javaslata szerint a legfőbb közigazgatási tanács határozza meg azokat az eseteket, amikor a hatóságok a közigazgatás megkönnyítése érdekében a helyi adminisztráció-

ban a kisebbségi nyelvek használatát megengedik. A miniszterelnök javaslatát a szenátus egyhangulag elfogadta és a törvénytervezetbe beiktatta. Utána Gradisteanu képviselő szólalt fel, aki nem mást követelt, mint azt, hogy záros határidőn belül kötelezzék a kisebbségi nemzeteket arra, hogy az államnyelvet elsajátítsák. A nem mindennapi javaslat fölött napi rendre tért a szenátus.

Bettauer gyilkosai új merényleteket készítenek elő.

(Bécs, április 5.) A »Der Abend« című lap jelentése szerint a kampószerkesztések titkos értekezletet tartottak az Ange Göttes vendéglőben és ezen az értekezleten megünnepelték azt a galád merényletet, amelynek

Bettauer Hugó író áldozatává vált. Az említett lap közli, hogy az értekezleten szóba került több képviselő, városi tanácsos és újságíró neve, akikkel a kampószerkesztés terroristák szintén végezni akarnak.

Kettős párbaj amelyben a segéd is megsebesült.

Felekezeti harcok egy budapesti főiskolán.

(Budapest, április 5.) A budapesti Kereskedelmi Akadémián az utóbbi időben a hallgatók között felekezeti kérdések miatt napirenden vannak a hangos szóváltások és incidentesek. Tegnap délelőtti ilyen összeszólalkozás alkalmával Budai Goldberger Miklós súlyosan sértő kifejezésekkel illette Radvány Imre és Pósa László kereskedelmi akadémiai hallgatókat, akik a Kereskedelmi Akadémián megindult ébredőmozgalmak vezetői.

Radvány Imre és Pósa László Ghiczy Kálmán huszárezredes és báró Stummer Károly utján lovagias elégtételt kérnek Budai-Goldberger Miklóstól, aki megbízottaiul dr. Klár Zoltánt és dr. Rác Vilmost nevezte meg, a segédek kardpárbajban

állapodtak meg, a mely ma délután 12 órakor folyt le a Sautelli-féle vívóteremben. Az első párbajnál a felek olyan hevesen csaptak össze, hogy a segédeknek csak nehezen sikerült a feleket szétjéltválasztani. Ekkor történt, hogy a közbelépő egyik segéd, Klár Zoltán, jobb homlokán mély sebet kapott. A második párbajnál Budai-Goldberger Miklós ellenfelet, Pósa Lászlót kezű az inakig hatoló vágással harcképtelenné tette. A felek a párbaj után nem békültek ki. A párbaj kiemeltele futótűzként terjedt el az Akadémián és értesülésünk szerint újabb sorozatos és sajnálatos összefutkozásra adott okot a különböző felekezetű akadémiai hallgatók között.

A héber egyetemről.

Tulnó a clonistamozgalmak keretében a héber egyetem megnyitására a jelentősége. Az univerzális kultúra szempontjából is komoly, de legalább is érdekes esemény: egy már halott nyelv támad fel újból és az egyetem pódiumán felsorakozik az egyetemes kultúra szolgálatában álló nyelvek között. A nagyjelentőségű kultúreseményről a következő cikket kap-tuk;

A tudományos világ tekintete ma Jeruzsálem felé fordul, hol az első héber egyetemet nyitották meg. Érti az egész világ, hogy a héber egyetemmel nemcsak a világon létező egyetemek számát szaporítják egy-gyel, hanem ez az egyetem hivatva van a tudomány új korszakát megalapozni, a tudomány tevélygőit kiura vezetni.

Magától értetődik, hogy első-sorban a zsidóság fogja az egyetem kulturális előnyeit élvezni, biztos azonban az is, hogy az egész tudományos világ az egyetemmel felbecsülhetetlen, új kulturális értékeket nyer. Az európai, a »huszadik század«-nak nevezett kultúra az emberiségre ellenségeskedést, háborút, gyilkolást hozott. A technika, a pokolgépek legbarbárbabjait produkálta. A chemia is alaposan kivette részét a »kulturvilág« haláltáncából. És vajon a tudomány mely ága nem áll a gyilkolás-uzsítás szolgálatában?

Azok, akik az európai kultúráz alatt már észrevették a belső romlottságot, kiadták a jelszót: »Vissza Ázsiába!« Vissza is kell térnie az emberiségnek Ázsiához. Csak is ott, hol már 2500 évvel ezelőtt nemcsak a zsidóságnak, hanem az egész emberiségnek annyi nagy egyéniség között egy Ezsaiás adtak, ki nem elnyomatást, harcot hirdet, de azt, hogy »kardjaikat kapákák, töreiket vincellérkessé fogják átalakítani, nép nem emel nép, ellen fegyvert és nem tanulnak hadászatot!« — csakis oda kell vissza törekednie az igazi lelki kultúráért epedő emberiségnek.

A héber egyetem megnyitását tehát nemcsak a zsidóságnak,

A legelegánsabb angol- és francia ruhák WEISZ női szabónál, Deák-tér 6.

hanem az egész emberiségnek meg kell ünnepelnie. A tudományos világban azonban fel kell figyelnie; az ázsiai kultúra hoz valami újat, elhozza a két világnézet összeegyeztetésével és harmónizálásával azt az igazi előrehaladást, melyet majd joggal fognak kulturának nevezni.

Weingarten-Sámuel

Husvétí árak.	
1 kgr. zománc edény	70 Lei
Tésztareszelők	8 "
Kávé őrölők	80 "
Konyha kések	10 "
Habverők	20 "
Egykamarás és villa	3 "
Páskatoró moszár	40 "
Páskatoró gép	130 "
Páskatoró karnisek	110 "
Réz habosítók	110 "

Fekete vasudvarban
P. Brătianu 8. Telefon 179.

Husvétí locsoló parfümök, kölnivizek
kimérve és üvegekben legolcsóbban

Hercz Sándornál

lehet beszerezni.

Piața Brătianu No. 2.

Tizenhárom hónapos esztendő...

Egy magyar tábornok naptárreformtervezete. Huszonnyolc napos hónapok. Minden év, minden hónap hétfővel kezdődik. Egyéb érdekes egyszerűsítések.

Szinte csodálatos, hogy az emberiség az eddig használatos tökéletlen időszámítást elfogadja és ugyiszólván alig történnek kísérletezések a naptár logikus javítása érdekében. A naptárra, az időszámításra ráfelelt a valóság, a dogma és ezért van az, hogy ugyiszólván tabu minden naptárreform törekvés, alig mernek a kérdéshez hozzányulni. Hiszen láthatjuk, hogy a legutóbbi naptár-egyesítés is mennyi zökkenővel járt minálunk: véres harcok keletkeztek több helyen a két naptár hívei között. Csakis ezzel a köztársasággal lehet megmagyarázni, hogy az utóbbi évtizedek reformaramlataiban a tökéletlen naptárrendszer ugyiszólván érintetlen maradt. Eppen úgy, ahogyan helytelen, sőt megfoghatatlan volna, ha a méterrendszerben, vagy súlyrendszerben az volna a helyzet, hogy egy méter, vagy egy kilogramm hol száz, hol százaké, hol száz-három centiméterből, vagy dekagrammból állana, épp olyan kevésbé logikus, hogy egy hónap, amint az jelenleg van, csak kivételesen áll pontosan négy hétfőből, rendszerint két-három nappal többet számlál.

Egy nyugalmazott magyar tábornok Krompecher Jenő örök naptár tervezetét készítette, amelyre vonatkozólag egy budapesti tudósítás a következőkben számol be.

A tudósító felkereste a tábornokot, aki a következőkben ismertette a naptártervezetét.

Minden év, minden hónap hétfővel kezdődik

Az évet tizenhárom hónappal osztom, minden hónap 28 napos; a tizenharmadik hónapot június és július közé iktatom és középhónapoknak (németül Medialmonat) nevezem el.

Tizenhárom hónap 28 napjával számítva 364 napot tesz ki; a 365-ik napot a közép hónaphoz csatolom, mint ennek 29-ik napját és elnevezem középnappal; minden negyedik — szökő — évben tehát két ilyen középnappal kell a középhónaphoz csatolni, vagyis egy első és egy második középnapot.

— A naptárjavításnak oly élelejn kellene életbe lépni, amelyben újév napja hétfőre esik: ettől a naptól kezdve minden egyes év és hónap hétfővel kezdődik és minden egyes év és hónap vasárnappal végződik, — mert a »felesleges« 365-ik, ill. 366-ik napnak a fent leírt módon a középhónaphoz való csatolása kizár minden eltolódást.

Névnapok, ünnepek megoldása.

— Husvét vasárnapja — április hó első vasárnapjára (tehát mindig április 7-ére!) essék, vagyis »álló« és nem »mozgó« ünnep legyen.

— Husvét vasárnapjának ezen fixrozásából automatikusan adódnak a többi ünnepek fix napjai.

— Ugyancsak csekély jelentőségű részletkérdés az, hogy az egyes hónapok 29, 30, és 31-ik napjain született egyének mikor tartásuk meg ezentúl születésnapjaikat, valamint részletkérdés a névnapok egy részének újból való beosztása is.

— A protestánsoknak is kellene egy kis áldozatot hozniok, mert a reformáció ünnepe — a wittenbergi 95 tétel kiszövezésének megünneplése — eddig október 31-ére esett: indítványozom, hogy ezentúl is október utolsó napján ünneplésük a reformáció, vagyis október 28-án, mely napnak, mellesleg megjegyezve, az lenne az előnye, hogy naptáram szerint mindig vasárnapra esik.

Szociális előnyök.

— Az időszámítás megkezdése egyszerűsítése: minden hónap 1., 8., 15., 22. napja minden évben csak hétfő lehet és lesz, a 4., 11., 18. és 25. napja mindig csütörtök stb. Ha például valahol 1947. nov. 9-éről lesz szó, naptár nélkül is azonnal tudjuk, hogy november 9-ike más nap mint kedd nem lehet.

— Naptárra nem lesz szükség, ha csak előjegyzés céljából nem veszünk egyet, mert mindenki játszva, sebtiben megtanulja az új naptárt és azt egyszerűségénél fogva többé el nem felejt.

— Elszámolás egyszerűsítése munkás és munkaadó között: minden hónap pontosan négy munkahetet tartalmaz s e hetek eljese a hónap első napján kezdődik.

— A havidíjasok évi fizetését nem mint eddig, 12 részre, hanem 13 részre osztjuk s ha oszthatatlan maradék marad, ezt a középhónaphoz kiutalt havidíjhoz csatoljuk, mert hiszen a középhónaphoz amúgy is egy — szökőévben két — nappal többje van, mint a többi hónapnak.

— A munkás hetibére és havidíjas havidíja közötti arány is egyszerűbben állapítható meg (eddig 7:30-hoz, illetőleg 7:31-hez, ezentúl változatlanul 1:4-hez).

— Az iskolaiügy, a közigazgatás és a kereskedelmi világ szintén örömmel fogják a naptárjavítást üdvözölni, mert akár a tantervről, akár közmunkáról vagy hivataloskodásról, akár pedig üzleti ügyekről, szerződésekről, szállításokról stb. van szó, minden esetben jobb — mert egyszerűbb — ha a hónap maradék nélkül négy — és pedig kivétel nélkül négy — hétfőből áll.

— Az év közepe, sok alkalommal a régi költségvetési év vége s az újnak kezdete, továbbá az egész kereskedelmi világban a felévi mérleg napja, legyen a középhónap 16. napja; ugyanis tényleg: az év közepét jelzi, mert előtte is, utána is 182 nap esik, míg eddigelő június 30-ika nem volt az év közepe, lévén előtte 181, utána pedig 184 nap.

— Államháztartás szempontjából a középhónap kiadásainak és bevételeinek felét a régi, felét pedig az új költségvetési évre kell majd számítani.

A tábornok és az időszámítás — furcsa ugy-e, hogy így egymással kerülnek? A dolog úgy történt: a tábornok azért rendszabályozza az időt, mert az idő is megrendszabályozta a tábornokot, hogy naptárcsináló lett belőle...

Analfabétából doktor.

Érdekes orvosavátás Pozsonyban.

Pozsonyból jelentik: Rendkívül érdekes karriert futott meg dr. Sebestyén Béla Pozsonyban lakó orvos. A háború előtt tizenkilenc éves korában felkerült egy máramarosmegyei kis zugból Budapestre. Sem írni, sem olvasni nem tudott és úgy tartotta fenn magát, hogy gazdagabb szülők gyermekeire vigyázott, hogy azok el ne veszessenek a nagyváros utcáin. A nagy városban megismerkedett a betűvel és tizenkilenc éves korában elkezdett tanulni írni és olvasni. Három év múlva a hajdani analfabéta már leérett-ségezett a Baresay-utcai gimnáziumban, majd kitört a háború és a frontra ment. A háború után bebarangolt egy csomó várost, míg végre elkerült Pozsonyba, a hol beiratkozott az egyetemre, de nappal egy szabó műhelyben ruhákat vasalt. Három évig dolgozott szakadatlan szorgalommal, míg sikerült letennie a doktorátust. Ma kész orvos — a tizenkilenc éves korában még analfabéta falusi fiú.

Scheimann cipője olesó!

Nagy választék!

Értesítés!

A katonai ügyosztály udvarban Piața Brătianu (v. Deák-tér) 2 szám alatt levő

őcskaruha és régiség

kereskedésemben a legelőnyösebb árak mellett veszek és eladok uraságoktól levett férfi ruhákat, fehérneműt és cipőket, régiségeket, épíróadalmi és tudományos könyveket, kisebb könyvtárakat, festményeket stb. Értékesebb ruhadarabokat bizományi eladásra elfogadok és azokra előleget is adok. Csekély díjazásért kölcsön adok frakkot, szmokingot, zsakettet, szalon- és alkalmi ruhákat. — Levélbeni vagy személyes meghívásra házhoz is megyek.

FRIEDMANN SÁMUEL

őcskaruha és régiség kereskedő

Fischer Antal értesíti a mélyen tisztelt hölgyközönséget, hogy külföldi bevásárlási útjáról hazaérkezett és a legszebb bécsi és párisi selyem és divatszövet ujdonságokat hozta magával. — Kabátszövet és selyem különlegességek, schweizi etaminok, opálok, himzések, lenbatisztok, angol zephirek, fehérnemű és lepedővásznak, damaszt garnitúrák, női divatharisnya különlegességek csak Fischer Antal selyemáruházában.

Megérkeztek

a tavaszi ujdonságok férfi és női szövetek, szottis szövetek, selyem vásznak férfi és női coveroolok, kabát szövetek. Férfi ruha szövetek 140 széles 180 leltől. Városi bérpalota

KLEIN ELEK.

Uj napilap indul Debreczeny István szerkesztésében

Beszélgetés az új református pappal. Résztvesz a politikában. Demokratikus pártszervezkedés. Szükséges egy új napilap, amely a magyarság ügyét demokratikus irányban gerincesen képviselje.

Vasárnap délelőtt színültig telt a láncostemplom: nemcsak a református hívek, de a másvallású magyarság is nagyszámmal gyűlekezett Debreczeny István bemutatóbeszédének meghallgatására.

Gyönyörű szép predikációs beszédet hallottunk: egy felvilágosult, nagytudású pap szavai világosságot gyújtottak az agyvelőkben, melegezteték a szívekben. Nagy, átfogó koncepciójú predikációs beszédében Debreczeny István kitűnő papnak mutatkozott be.

Istentisztelet után a presbiteri gyűlésen adott programot Debreczeny István, vallási és politikai programot. Ez a programadás hitvallása volt, egy olyan papnak a hitvallása, aki a híveit nemcsak a vallási életben, hanem a küzdelmes napiélet minden vonatkozásában vezetői akarja és tudja.

Felkerestük Debreczeny István a Rákóczi-utcai paróchián.

— Egy kis beszélgetésre jöttünk tiszteletes ur a szatmári munkaprogramot illetőleg. Nagyon hivatás vár itt önre, mint az állagpap misszió betöltése; túl a szűkebb egyházi kereteken a szatmári magyarság a politikai vezetőjét várja az ön személyében. Első kérdésünk az tehát: részt öhaját-e venni a politikai életben?

— Ugy érzem, hogy nem térhetek ki a politikai aktivitás alól, amint hogy nem térhettem ki Nagyszalontán sem, bár sok elem gőrdített akadály, még több csalódás, küzdelmessé tette számomra ezt az utat: de úgy érzem papi hivatás a kisebbségbe kerülő magyarság politikai vezetése.

Most a tiszteletes kérdezett.

— Hogy áll itt a magyarság ügye, szervezkedés tekintetében?

— Bizony, nem a legjobban. Sok próbálkozás után, még mindig nem sikerült a szatmári magyarság politikai pódiumát, a magyar párt helyi szervezőt életre hívni.

— És mi volt az akadály?

— Részint a hatóságok gőrdítettek akadályt a szervezkedés elé, de az itteni magyarság is hibás, mert nem mutatott kellő érdeklődést a saját ügyében. Történtek kísérletezések, amelyek a legelső mutatózó akadály előtt kapituláltak. Bár határváros vagyunk és így nem könnyű a szervezkedés megvalósítása, mégis komoly

akarat áthidalhatná a nehézségeket. Ott kellene kezdeni a munkát, hogy a bukaresi fórumokat, nevezetesen Tatarescu kisebbségi minisztert kellene nyílt állásfoglalásra bírni: szabad-e és kívánatos-e itt a magyarság szervezkedése? A válasz semmiesetre sem lehetne tagadó és ezen az úton kellene elindulni a komoly munkának.

Megkérdeztük Debreczeny István, hogy közelebről a magyar párt melyik frakciójához tartozik.

— Személy szerint nem tudok és nem is akarok válaszolni erre a kérdésre. A személyek körüli pártoskodást nem tartom helyesnek, sőt egyenesen korokozónak tartom abban a nagy betegségben, amelyben nem tudtunk még egységes magyar pártot összekovácsolni. Bernády frakció, Ugron frakció — nagyon helytelen szelektálódása ez pártéletünknek. Erdély kétféle magyarságának egy közös pártban kell tömörülnie. Ezen a pártban belül elképzelhetők kisebb jelentőségű elvi differenciák, de nagy kérdésekben közös úton kell haladnunk: ez lenne a mi nagy erősségünk. Mindenesetre a vezérelv csakis a demokrácia lehet: a kisebbségi törekvéseknek csak a demokratikus irányzat lehet a célhoz vezető útja. A mi kisebbségi törekvéseinknek csakis olyan irány szabhatja meg az útját, amely az általános jogkiterjesztést hangoztatja. Való igaz, hogy a korábbiak folyamán nagy hibák történtek, a pártunknak túlságosan kiélezett konzervatív jellege nem felelt meg a célkitűzésünknek: a dolgozó magyarság érdekében való jogkiterjesztésnek.

— A szatmári helyi szervezkedés érdekében munkába kezd tiszteletes ur?

— Egy kicsit felmelegszen, szétnézek és rövidesen munkához látok.

— Mi igaz abból, hogy a tiszteletes ur, szerkesztése alatt új napilap indul?

— Már Nagyszalontán mondták nekem azok, akik értem jöttek, hogy szükség volna itt egy napilapra, amely a demokratikus, haladó magyarság érdekeit képviselné, amely lefektetné volna a magyarság ilyen irányú törekvéseinek.

— Szóval nem szűkebb értelemben vett egyházilap, ha-

nem politikai napilap készül?

— Természetesen és pedig olyan irányu, amely a felvilágosult, haladó szellemnek megfelel és amelynek táborába a

város magyarságából felekezeti különbség nélkül rekrutálódnék. A helyi magyar szervezkedés reneszánszának a fundamentuma lesz ez a lap, amelynek életre hívása, ahogy a helyzetet látom, minden bizonnyal sikerülni fog.

A szatmári szikkant ugaron nagy ígéretnek jelent meg Debreczeny István a láncostemplom új papja — református és nem református magyarok egyaránt sokat várunk tőle.

Nemzetközi tőkével villamosítják a vasutakat

Nemzetközi mérnökbizottság érkezik Romániába.

(Bukaresti tudósítónktól.) Régi erve a kormányának a vasuti hálózat egy részének elektrifikálása. Bratiano pénzügyminiszter igutóbbi külföldi útja alatt érintkezésbe lépett külföldi érdekeltségekkel, amelyek bevonásával akarják megvalósítani a tervet. A francia érdekeltségek szakértő mérnökökből álló

bizottságot külték Romániában akik a tervek tanulmányozásai után helyszíni szemlélet tartottak. Tegnap a bizottság tagjai visszatértek Párisba, s részletes javaslataikat a májusban tartandó tanácskozáson terjesztik elő, amelyen a svájci, angol és olasz érdekeltségek szakértő megbízottai is résztvesznek.

Fürdővizbe fulladt egy huszéves leány

Elszédült a forró vízben.

(Budapest.) Kiszesten, az Üllői-ut 157-es számú házban, saját vigyázatlanságának esett áldozatul élete legboldogabb napján egy viruló, alig huszéves urileány, Vitaszil Margit, aki épp előző napon tűzte ki vőlegényével eljegyzésük husvétidátumát.

Délelőtt féltizenegy felé befutott a fürdőszobába, ő maga is többször utána nézett, hogy kellő temperaturájú-e a víz s minden egyes alkalommal ő maga is rakott a fürdőszobába pirosla izott kályhájára. Tizenegy óra felé magá zárta a fürdőszoba ajtaját, a háziak halották a csörgő viz zaját.

Tizenkettő után nevelőanyja, Patacs Ferencné, aki maga is fürdeni akart, bekopogott

hozzá, hogy siessen. Választ nem kapott. Újra kopogott, megijedt, dörömbölni kezdett s mikor sem kapott választ, segítségért kiabált.

Valaki a hából álkulcsot hozott, felnyitották a fürdő ajtaját és visszahőköltek a kiáramló tulforró levegőtől.

Pillanatok múlva, mikor a kádhoz közel mentek, megdöbentő kép tárult szemük elé; Vitaszil Margit ott volt félig ülő helyzetben előre bukva a forró vízzel telt kádban, feje a vízben, hosszú, sokat dicsért haja maradt csak a víz felszínén. A kispesti mentők azonnal a helyszínére siettek, azonban a fiatal leánynál már csak a rég beállt halált konstatálhatták.

Lédererek egymás ellen vallanak.

Léderernő részletes vallomást ígér a férje ellen.

(Budapesti tudósítónktól.) Buhics vizsgálóbíró újból kihallgatta Léderernét, akinek tolmács útján előadta részletesen azt a vallomást, amelyet Léderer tett. Léderer ugyanis azt vallotta, hogy felesége már tavaly meghívta gazdag nagynénjét, mert meg akarta ölni, hogy öröklőjön utána. Ópiumot öntöttek likőrébe, a nagynéni azonban nem itta meg a likőrt. Karácsony másodnapján Kodellát hívták meg, Leitatták ópiumos italokkal, majd Léderer az asszony unszolására felvágta az ereit. Felesége bekötözte a

hentesmester sebeit, de ugyanakkor elhatározta, hogy más-kor elteszik láb alól. Kodellának azt mondták, hogy nyugtalanul aludt, leesett a diványról és akkor sebesült meg. Vizeskereszt után meghívták Kodellát megint leitatták. Akkor Léderer főbelölte a hentesmestert, felesége pedig földarabolta.

Léderernő hevesen tiltakozott a vádak ellen s kijelentette, hogy férje hazudik. Néhány nap múlva részletes vallomást tesz s akkor megcáfolja férje vádjait.

A tavasz szinpompája ragyog az ingén
Ha a hozzávaló legfinomabb ZEFIRT
Friedmann Testvéreknél vásárolja.

Színházi hét.

A hét elején a Nótás kapitány új szereposztása vonzott közönséget, a további napokban Poór Lili vendégjáték sorozata adta a színházi hét eseményét.

A Nótás kapitány új szereposztásban új elvare kelt. A vendégművész R. Halász Baba kedves színpadi jelenség, iskolázott, jóbangu énekesnő, rátermettséggel tölti be a Fajk Rózsi helyét. Megelégedettséggel vehetjük tudomásul, hogy megoldódott a Fajk Rózsi férjhezmenetelével beállott prima-donna válság; a direktciónak sikerült R. Halász Babát sorozatos vendégjátékokra leszerződtetni. Csengery Stefi új életet új színt adott a Boris szerepének és csak most látszott meg igazán, hogy ez a szerep szinte kiaknázhatalan teréniuma a subrett sikereknek. Csengery Stefi Borisa egészen más karakterű, pointírozottabb, telivébb alakítás volt, mint amit eddig láttunk. Keleti Árpád ezuttal kifogástalanul jó volt. A Nótás-versenyben nagy esélyei vannak a szépen fejlődő fiatal művészek. A nagyszerű hegedűjátéka külön élvezet volt. A Poór-esték során öt szin-

darab került a repertoírra. Ezek között egy premier-Vajda Ernő Déltől hozott, valamennyi estén nagy sikerrel könyvelt el attól a nézőtől, a közönségtől, amely öt előbbi vendégjátékai során már régen a szívébe zárta. Nem kritikát írunk a művészasszonyról, hanem köszönjük neki az élvezetes estéket. A helyi szereplők küzdöttek a gyorstempójú bemutatókkal, de így is dicsérendő munkát produkáltak.

Kritika a kritikáról. Déry Jenő, a színház kitűnő tagja nagyon érdekes és figyelmenre-méltá cikket küldött béd a kritika a kritikáról címmel. Okos, éles meglátásokkal mutat rá a vidéki sajtókritika helyesebben a »kritikus uracskák« áldatlan működésére. Részint a buzgó nem értés másrészt kicsinyes szemponatok olyan kritikusai rémuralmat tarenteuek, ami nagy mértékben csökkenti a dolgos, ambiciózus színészek munkakedvét. Magának is úgy találjuk, hogy a színész cikkírónak igaza van és kétséggel adunk helyet az észrevételeinek jövő számban: erre a számba későn érkezett a cikk.

Négy tyuk eltűnt.

Rejtélyes história Szatmár egy külvárosi utcájában.

(Szatmár ápr. 5.) Nagy lázban a Bercesényi-utca népe: négy tyuk okozta a lázt, négy drága kicsi tyuk.

Hogy ugymondjuk, négy kicsi tyuk, akik még nem voltak bában, színházi kórusban és egyéb ehhez hasonló helyeken, hanem, akik csak most szerettek volna nekiindulni az életnek, a világnak. A négy drága kicsi tyuk egy sötét és borongó éjszaka eltűnt. Ismeretlen, titokzatos tettesek elrabolták őket és még máig sem hozták vissza. Csendben aludtak »illatos« fekhelyükön, amikor csak jöttek az ismeretlen tettesek, akik felnyalolták őket, szájukat befogták, hogy ne kiálthassanak segítségért, majd ölbekapták őket és vitték a nagy ismeretlenség fesé. Reggelre csak kihűlt helyükre bukkantak s az éjjel még oly meleg helyük reggelre egészen hűlt volt. Szomorúság költözött be a Bercesényi-utcai házba. Sokáig nem adták fel a reményt megkerülni a négy kicsi tyuk. A kapura kikerült az írás:

Szomorúság költözött be az Akác utcai házba és kikerült a kapura az írás:

Ellopták az éjjel négy tyukomat
Nyomra vezetőnek 100 lelt adok.

Megindult a nyomozás a tyukok után. Akadtak szemtanúk akik azt állították, hogy látták az elmúlt éjszaka négy tyukot négy legény társaságában, de ezek nem lehettek azonosak az elraboltakkal.

Mások a Szamospart környékén és a Római kertben látták tyukokat, akiket éppen főztek, de ezekről sem merik határozottan állítani, hogy hasonlítotak volna az elrabolt tyukokhoz. Ezidőszínt folyik a nyomozás és egészen frissen vágott új botokkal ütök a titokzatos tettesek és az elrabolt tyukok nyomát. És a négy fiatal tyukok azóta bizonyára már belekóstoltak a nagyvilági életbe, vagy talán már meg is főztek és meg is puhították őket és valamilyen fazékban.

Eddig a történet, amely sokkal ostobábban végződik, mint ahogy megindult — a hírek elé jó lesz...

Gyilkosság miatt elítélt képviselő. Budapesti tudósítónk táviratozza: A debreceni törvényszék Katona Imre volt képviselőt, aki tavaly októberben agyonlőtte Varga Dániel berettyóújfalusi tanítót, mert feleségével állítólag viszonyt folytatott, erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés vétségében mondotta ki bűnösnek. Katonát öt hónapra fogházra ítélték, amit azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttek veittek. Szabadlábra helyezése ellen az ügyész felebbezett.

Postis Párisba. Párisból jelentik: Egy iskolásfiú, akit patkány harapott meg, kitört a pestis. A fiút hórházba vitték, az iskolát pedig bezárták.

Gyilkosság után harakiri. Losoncra táviratozzák: Imre János főleki gyári munkás esztendő óta védházasságban élt Barla Erzsébet munkásnővel. Imre régóta féltékenykedett a lányra és tegnapi este őt késszurással megölte. Aztán kétszer magába dofte a kést, majd mellében a késsel elvanszorgott a csendőrségre, ahol letartóztaták és életveszélyes sérülésével beszállították a losonci kórházba. A szerencsétlen munkásnő teste egy teljes napig az utcán hevert, amíg meg nem érkezett a vizsgálóbíró.

Nyílttér.

Tek. Sallak János erdőfőmérnök urnak Negresti

Megelégetem az Ön ellenem való áskálódásait, uton utófele való rágalmaszait. Az szava-hihetőségét illetőleg egyelőre csak ennyit; többek előtt esküdzött, hogy soha életében nem járt a házamban — ezzel szemben az a tény, hogy Ön nálam több ízben volt ebédén vacsorán és jól érezte magát. Ezt azonban ne is szegyelje; szerény polgari házamban különb urak és megfordultak, mint Ön. Szegyelje inkább azokat az ügyeit, amelyekről lesz alkal-mam még írni és amelyeknek nyilvánossághozatala után meg fogja látni a közönség, ki az én rágalmozóm. Csak türelem

Gábor bácsi.

Weisz Kálmánnak

Helyben.

Ön engem egy hozzáz intézett levelében becsületevágó cselekedettel meggyanúított. Bár olyan erkölcsi magaslalon tudom magam, hogy nem érhetnek fel hozzáz a gyanúsításai, mégis felszólítom, hogy a nyilvánosság előtt megfelelő formában vonja azokat vissza. A bűnvádi feljelentést Ön ellen megtettem.

Lovász Károly uriszabó.

Iszálita ünnepekre való tekintettel szerdán reggel fél héttől este hét óráig férfiaknak pompás gőzfürdő a Római kertben. Kádfürdő egész nap.

Viktoria kávéház a legkellemesebb szórakozó hely, hol minden este Szirmai kitta zenekara muzsikál.

Női divatmellények, női, férfi, valamint gyermek-harinyákat olcsón csak a »Párisi Áruházban« vásárolhat.

Minden elképzelhető árucik nagy választékban, rendkívüli olcsó árak mellett, beszerezhető a **Párisi Áruházban**.

Helyiség kibérlése folytán a raktáron levő árukat igen olcsón árusítja a **Párisi Áruház**.

Legpompásabb ingzefferek Fratii Friedmannál.

Ing-zeffir occasio Friedmann Testvéreknél.

Tartós cipőket Egri készít. Satu-Mare, Várdomb-u. 9.

Rosenfeld
Miksa

textilnagyáruházában!

Tavaszi és nyári

Női- és férfi

SZÖVEK,

Butorszövetek, pongyola és Blousanyagok, darab és futószőnyegek színpompás blous és ingzefferek, paplanok, hencsertakarók gyapju és mosó delinek

Kelengyevásznak,

legjobb minőségben, legnagyobb választékban, legolcsóbban szereshetők be.

Alapítva 1887. Telefon : 157

„Kultura“

kölcsönkönyvtár négyezer modern könyvvel állandóan nyitva. Ugyanott szépirodalmi és ifjúsági könyvek vétele. Str. Stefan cel Mare (v. Kazinczy-u.) 4. sz. 1. emelet.

Garai Pál külföldről hazazérkezett, fogászati rendelését folytatja.

! Elegáns !!
uri tehérnemű
Iczkovits
Testvérek
P. Brestianu (Deák-tér)

Kellemes szórakozó hely a

Kozmuca

fele étterem.

Piața Bratianu (Deák-tér) 6.
Kitűnő borok, pompás konyha, elsőrangú zene. Reggelig nyitva

Női- és férfi cipők

a mai divat szerint a legjobb kivitelben jutányos árban készítek.

Grünfeld Adolf

Bul. Basalabilor (Batthányi-utca) 16. (Steinetz ház.)

Nyomatott: Morvai János könyvnyomdájában Satu-Mare.